

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

V Ljubljani 1. julija.

Z denšnjim dnevom stopi nova postava v moč, katera odpravlja takozvani novinarski inseratni davek. Dozdaj smo morali namreč od vsacega naznanila vselej, kolikorkrat je v list prišlo, plačati trideset krajcarjev štemplja, kateri so se vračunali, to se vé da, onemu, ki je oznanilo tiskati dal. Z odpravo tega davka torej ne pridobodo naravnost časniki in njih lastniki, nego občinstvo, katero inserira. Le v tem oziru, ka bodo mogla časopisna oznanila odslej cenejše preračunjena biti in jih bode torej več, sosebno malih, pride ta odprava tudi novinarstvu, nam na korist, ker odpira naši administraciji, denarja zmirom potrebni, ker mnogo za stavljenje, tisk, papir, štemplje itd. rabehi, nove vire dohodkov. Za vojsko je po znanem starem izreku treba denarja, denarja in zopet denarja; tako se tudi časopisna vojna, borba za ideje in nazore, ne da boriti brez materialne podloge. Tedaj nas in našo stranko tudi politično podpira, kdor skrbi v svojem krogu za inserate našemu listu.

Navada, po javnih listih naznanjati trgovino svojo, ponudbe, iskanja, službe itd. — je pri nas še precej redka. To kažejo inseratov (primeroma s tujimi listi) precej revni naši časniki. Ako pregledujemo svoje inserate, vidimo tudi, da tujci, ki k nam pridejo, veliko bolj znajo ceniti vrednost časopisnega naznanila nego naši domači trgovci, obrtniki, itd. Našemu filistru, ki je na pr. kak nov artikel po ceni dobil, smili se dati par forintov za dotično naznanilo, ki bi tisoče ljudij opozorilo na njegovo prodajalnico; — ne pomisli, da mu oni forini nazaj pridejo in prinese še velikanske procenete. — Tako je podpora mej listom in inseratom mejsobojna, vzajemna: do ut des. Upamo, da se bode z napredujočim razvojem slovenskega novinarstva, razširil tudi krog onih, ki bodo javna glasila bolj potrebovali za razna oznanila. Kako daleč so v tej reči prišli praktični narodi: Nemci, posebno severni, Angleži, Amerikanci, — to kažejo njih velike novine, ki so po cele strani polne čisto malih inseratov.

To se ve, da slovenski časopis ne bode nikdar tak kot „Times“, če se v bodočnosti ne bodo čudeži godili, o katerih denes še ne sanjamo. Mi, kot kajzarji med evropskimi narodi, si ne moremo takega pohišja napravljati kakor za sijajno palačo, nego narediti smo si dolžni v svoji hišici čedno in našim silam primerno. Tu pak se dá še mnogo storiti. Naš list na pr., najbolj bran med slovenskimi, in to v omikanih krogih, je tudi inseratov dobival več nego drugi slovenski. A ker jih drugi nekateri skoro nič dobiti ne

morejo, nij to mnogo rečeno. Našega lista prijatelje, tega in onega, ne bode tolikanj stalo, ako nagovore pri pravi priliki tega in onega trgovca, podvzetnika itd. ter jih opozore na naš inseratni del v listu. Tudi naj se v malih oznanilih javljajo znanja potrebne reči iz familije, spremembe itd. — Dan denes so časniki za politične stranke (in vsak inteligenten človek eni pripada) najvažnejši faktor. Zato je vsak privrženik svoje stranke dolžan, podpirati jih kjer se more.

Politični razgled.

Notranje dežele

V Ljubljani 1. julija.

Na čast ruskega velikega kneza Konstantina Nikolajeviča je bil v nedeljo slovesni obred. Naš cesar je napil sledečo zdravico: „Na zdravje mojega dragega prijatelja, ruskega carja, na zdravje hrabre ruske armade in brodivja in slavnega velicega admirala, katerega imamo srečo denes med nami videti.“ Veliki knez se zahvaljuje in ponavlja čestitanje v imenu ruskega carja, ruske armade, sv. Jurjevega reda in konča z besedami: „Bog obvari in ohrani Vaše Veličanstvo in vašo zvesto armado.“ — Veliki knez je odpotoval 30. junija iz Dunaja v Varšavo. Dunajski časniki pišejo, da veliki knez dela na Dunajčane simpatičen vtisk. Njegov prihod se smatra kot novo znamenje prijateljskih in intimnih razmer med Avstrijo in Rusijo.

Imenovanje Possingerjevo za moravskega deželnega namestnika je prozročilo dvojno mnenje. Ustavovorni listi vidijo v Possingerji najvrednejšega naslednika Weberjevega ter pričakujejo od njega, da bode češko federalistično stranko na Moravskem popolnem razdjal. Opozicijonalni listi pa ga imajo za moža sprave ali celo mislijo, da Possinger samo brani mesto deželnega namestnika za bodočega federalističnega namestnika. Ako bi res kedaj prišlo federalistično ministerstvo na krmilo, lahko nastavlja namestnike, kakor se mu dobro in potrebno zdi. Seveda tako čudno bi ne smelo ravnati, kakor Hohenwart, kateri je pustil na najvažnejših mestih najbolj zagrizene protivnike svoje politike. Tolazil je sicer svoje prijatelje, kateri so ga svarili, z besedami: Gospodje uradniki bodo uže drugačni postali, samo da se prepričajo, da je ta politični sistem stalen. A uradniki so pripomagali, da se je Hohenwart preje odstranil, predno je čas imel, stalnost svojega političnega sistema dokazati.

Na Češkem je volilna borba med strankama od dne do dne ostrejša. „Politik“ denuncira Mladočehe kakor more, le-ti pak očitajo nosilcem pasivne politike, da so „grobarji češkega naroda“.

Magjarska oholost in krivičnost proti slovanskim narodom na Ogerskem se je zopet 30. junija pokazala, in sicer v magnatski zbornici, kjer so ob priliki posvetovanja glede notarskega zakona, sklenili, da smejo notarska pisma samo v magjarskem jeziku spisana biti. To je zopeten udarec v lice pravici nasproti Slovakom,

Srbom, Rumunom in nemškimi Saksom. Pride dan!

Vnanje države.

Francoska ustavna komisija je ovrgla Perierjev predlog z 19 proti 6 glasom in imenovala posebni odbor iz poslancev Daru, Lacombe in Vertavon, kateri imajo izdelati ustavne postavbe. Misli se, da bode ta odbor prdlagal, naj se organizuje osebni septenat.

Financijsko vprašanje je zraven ustavnih homatij najimnitnejše v parlamentu. Budgetna komisija je našla, da v prvi polovici tega leta je bilo menj državnih dohodkov, nego se je računalo. Ta deficit se ne more pripisati manjšemu prometu, kajti produkcija se je vzdignila za 100 milijonov frankov v prvih treh mesecih. Pravi vzrok so prenapeti davki, vsled katerih je življenje dražje in se denar za davke teško dá skupaj spraviti. Zato budgetna komisija nij bila voljna, da bi pritrdila finančnim predlogom ministra Magneja, kateri bi rad bil neposredne davke povečal. Komisija nasvetuje, naj se francoski banki namesto 200 milijonov frankeve samo 150 milijonov na leto vrne na račun dolga, katerega je vladi ob vojski pri banki bila najela.

Bitka pri Estelli na Španjskem je morala huda biti. Zraven maršala Koncha je baje palo še mnogo republikanskih oficirjev. Karlisti si zmago pripisujejo. Iz Madrida pa se poroča, da republikanska armada pod vodstvom generala Zabale napreduje proti Karlistom. Serrano je pršel v Madrid in precej poslal 18 kanonov severni armadi.

Dopisi.

Iz Maribora 28. jun. [Izv. dop.]

Naše mesto se jako hitro razvija, množi in lepša na vse strani. Tako nam je pokopališče naenkrat preblizu mesta prišlo in vsi odločilni faktorji so edini v tem, da se ima iz mesta ven poriniti, na polje proti Kamnici. V ta namen, namreč da se ta želja gotovješe izpolni, kupilo je mesto takozvano Langerjevo vilo s krasnim vrtom zadaj za zdanjim pokopališčem. Tako bode v nekoliko letih novo pokopališče odprlo se, to staro pak bode še 25 let stalo kakor je, potem pa bode podrt.

Zatega delj je po eni strani prav, da je počasni odbor za Tomšičev spomenik tako oprezoval s postavljenjem spomenika in denar v mariborski hranilnici ležati pustil. Ako bode mariborsko pokopališče samo še petindvajset let stalo, potem je škoda mnogo denarja v nov spomenik vtakniti. Za to zadostuje ako se za 25 let primeren, skromen in ne drag spomenik postavi, iz drugega denarja pak pisateljska štipendija naredi, katera bode ohranila živější in trajnejši spomenik pokojnemu prve mu uredniku „Slovenskega Naroda“. (Dopisniku moremo povedati, da se bodo v tem

zmislu precej potrebni koraki storili in sicer od tukaj. Ured.)

Socijalno življenje — dasi nikakor nij sijajno — se je v Mariboru dokaj spremenilo. Odkar smo „posvetni“ Slovenci sploh z odločno svobodomiselnim programom podrli predsodek, da bi bilo slovenstvo z ultramontanstvom identično, ne insultirajo nas Nemci več z „windischer esel“, in enacimi komplimenti, kakor je bilo prej nemški kulturi v navadi. S časom, kadar se počasi po narturnem potu naše vrste iz mladega narastaja dopolnijo, dosegli bomo Slovenci marsikaj, in uže zdaj so razmere ugodnejše, ker ponehuje nekoliko strast, katera je proti nam vladala tudi v družabnih krogih.

Naši ultramontanci, mala Ulagova četica, ti pač srdito jezo kuhajo in kar z bogom samim bi se skregali, da na nas liberalne Slovence ne da ognja in žvepla deževati. Sicer pa s tem ne mislim vseh duhovnikov. Nekateri so uže še tako pametni, da z glavo zmajujejo in ne odobravajo fanatičnega ščuvanja, kakor so ga Ulaga in njemu podobni med slovensko-štajersko duhovščino vpihali. Prav želeli bi bilo, da bi se tudi ti možje kedaj pomirili, in nekoliko patrijotičnejši bili.

Naša čitalnica zdaj precej — hira, kakor hira tudi nemški kazino; vsa javna društva so opešala pri nas, kakor po drugod. Vendar upamo, da bomo po zimi čitalnico v njenih novih prostorih zopet bolj oživili.

Iz Ljutomer 30. junija. [Izv. dopis.] (Občni zbor ljutomerske kmetijske podružnice) je bil v nedeljo popoldne v Novakovej pivarni. Udeležilo se je zbora mnogo kmetovalcev iz okolice, nekaj gospodov iz Radgone in ljutomerski posestniki. Program (ki je uže bil v „Sl. Nar.“ objavljen) se je še dosta točno izvrševal in bi se bil še bolje, ako bi ne bil jel dež nagajati, ki je prepodil udeleževalce iz vrta v precej tesne sobe. Govorilo se je slovenski in nemški. Videlo se je pa, da nemški govori naše kmete nijso zanimali, ker jih baš ne umejo. Ko je bilo predavanje nemško, takrat so poslušali — c. kr. uradniki, a ko je pa bilo slovensko, takrat so se udeležili kmetje in pazljivo poslušali. Kmetijske družbe so vendar zaradi tega osnovane, da bi kmeta napeljevale, da bi umnejše gospodarili in zaradi tega bi se moralo našemu kmetu slovensko govoriti, kar se je pa le iz milosti dovolilo. Govori so bili dobri in so marsikaterega napeljali, da si bode ali čebelorejo ali konjerejo izboljšal. Končno so se delile svetinje onim umnim ekonomom, ki so se ali s svojimi konji odlikovali pri bečkej razstavi ali pa, ki se sploh odlikujejo kot umni ekonomski. Na večer je bil skupni obed, pri katerem je bilo jako veselo in harmonično ne gledé na kako malenkost, katero je uzročila netaktnost kacega zagrizenca. Končno naj bode še omenjena netaktnost necega tukajšnjega vatlarja. Ko je namreč g. Pernišek slovenski govoril o čebeloreji in so ga kmetje zvesto poslušali, je to omenjenega boréta jezilo, in je začel klicati: „konec“, „dosta je“. In ko je potem še g. Sijanec iz Negove tudi slovenski govoril, je oni vatlar isto ponavljal a bil tudi zaslužen zavrnjen od predsednika, ki je rekel: „Tiho! — Dokler sem jaz tukaj ne dovoljujem, da bi se kedo vmes utikal.“ In res tak človek, ki o ekonomiji nema nobenega „dunsta“, bi rad ustavljal podučevanje slovenskega kmeta.

Tak človek, ki niti ne ume, kaj se govori, tak človek se hoče nekaj v to utikati? Misli si je: „Zakaj uže li slovenski? Luttenberg ist ja von jeher deutsch.“ Takim ljudem bi najbolje bilo dati „Laufpass“ in jim reči: „ápaga.“

Iz Gradca 29. junija. [Izv. dopis.] Lansko leto bi bil imel biti tukaj zbor štajerskih učiteljev, pri katerem se je hotelo pogovarjati o načinu podučevanja in ob učnih predmetih. Deželni šolski svet, ki je ta zbor aranžirati hotel, je zavoljo nekih uzrokov ta zbor odgodil, in kaker denes slišimo, bode se ta zbor letos meseca septembra vršil, ker je program z vsemi točkami, razpravljati se imajočimi, neki itak uže gotov. Program obsega 7 važnih točk. Našim slovenskim učiteljem, ki se tega zbora naj mnogobrojno udeležé, toplo se priporoča, da ob tej redki priložnosti podignejo svoj glas in zagovarjajo potrebe slovenskih ljudskih šol kolikor oziroma na učno metodo, tolikor oziroma na učne knjige.

Pri nas letošnje leto, dasiravno se nasledki lanskega kraha vedna še čutijo, vendar raznovrstnih veselíc, jubilejev itd. ne manjka. Včeraj počenši, denes in jutro vrši se v našem mestu jubilej prvega državnega gimnazija. Ta gimnazij obstoji 300 let, in je bil največ v rokah jezuitov in benediktincev. Še denes so na tem gimnazij dve tretjine profesorjev duhovniki. Program tega 300letnega gimnazijskega jubileja je na svojih produkcijah interesanten in obsega celo knjigo raznih spisov. Od teh spisov je eden od našega rojaka profesorja Ivana Macuna: o Nikoli Macchiavelliji kot pesniku, historiku in državljani. Ta svečanost dobiva tem večjo sijajnost, ker se je veterani tega gimnazija, ki denes velike službe obavljajo, mnogobrojno udeležujejo.

Ces. kr. tukajšnja zastavnica preide v kratkem v roke občine Graške in dobiček tega zavoda bode mestnemu „Waisenhausu“ namenjen. Pri tem zavodu je vodja Slovenec, ki je za tega delj nemškim aspirantom te službe trn v oku, ki mu pa na njegovo radost škodovati ne morejo, ker on povsema točno in pravično službo obavlja.

Kakor slišim, je tukajšnjemu dijaškemu hrvatskemu društvu „Hrvatski adrijatik“ na došlo povabilo od zagrebških pravnikov, da bi se tukajšnji hrvatski dijaki udeležili „riečju i tvorom“ pri proslavljenji otvorjenja hrvatskega vseučilišča. Mi Slovenci se iz srca veselimo tega prazniškega dneva, ko bode na slavjanskem jugu na sredini Hrvatov ta novi, veliki poklic imajoči zavod svojo delavnost začel. Kakor je slovenski svet uže takrat, ko se je misel imenovanega vseučilišča še-le porodila, to sveto idejo radostno pozdravljaj, ravno tako on denes pozdravlja srečno prigodbo oživotvorenja te ideje, dasiravno bode Slovincem kot Cislajtancem to učilišče na mali hasek. Slovenska mladina bode še vendar le morala se po nemških cislajtanskih vseučiliščih truditi in za prihodnjo delavnost pripravljati. Tudi Dalmatinci, kateri bodo hoteli na domačih tleh službe obavljati, bodo morali ravno takó, kakor Slovenci, na cislajtanskih univerzitetih študirati. Nam Slovincem preostaje tedaj še za naprej naloga, delati na vso moč, da si prisvojimo našemu jeziku trda tla v šolah in uradih. Slovenska mladina na nobenem višjem učilišču ne more v slovenskem jeziku

izpitov polagati, dasiravno je slavjanskim pseudoitalijanom tak privilegij v italijanskem jeziku dan. Ide tedaj našim poslancem dolžnost, da zopet v državnem zboru opomenijo vlado, da se nam sedaj, ko je v misli ustanoviti novo vseučilišče v enem še ne določenem mestu, to vseučilišče na slovenskih tleh ustanovi, in če ne, da nam vsaj na Graškem vseučilišču za juriste slovenske profesorske stolice podigne, in pri vseh tudi drugih izpitih slovenski jezik uvede.

Iz Budim-Pešte 28. jun. [Izv. dopis.] Denes si pri nas noben več ne prikriva, da smo ne samo na Dunaji in v Pešti, nego sploh v celem Evropi ob ves političen upliv prišli. V tistem obsegu, v katerem smo ga zadnja leta živili, ga brž ko ne tudi nikoli več rehabilitirali ne bomo. Na mesto našega upliva vsedel se je na Dunaji z vso svojo pezo upliv vojniške stranke z nadvojvodo Albrechtom na čelu. Kako daleč se bo započeta akcija vojniške stranke razširila, to je, se ve da, denes še krivnost stranke same, to pa stoji, da naši politikarji prihodnost vso črno vidijo. Neki celo z vso resnostjo trdijo, da obstoji formalna zarota proti naši državni samostanosti. Ogledajoči se po poročtvih državne samostanosti, našli so, ter s strahom pripoznavajo, da naša državna samostanost zares nij z ničem drugim zagotovljena, nego z mrtvim pismom „ausgleicha“ leta 1867, katerega je Beustova „zwangslage“ narekovala. Naši Magjari so imeli dosta časa, obdajati ogersko državno samostanost z jakimi zagotovili in poročtvu dolgotrajnega obstanka, pa zamudili so pravi čas. Denes pa nij več časa za delovanje, nego samo za kesanje. Kalman Tisza je s svojo znano interpelacijo na ministra-predsednika zavoljo odstopa Kuhna močno zaropotal, minister-predsednik Bitto je pa celo skromno in čedno odgovoril, da ogerska vlada proti odlokom Nj. veličanstva nič ne more. Na ta Bittov odgovor je rekel Tisza pomenljivo krilato besedo: gledajmo da bomo jaki! —

Početek zaobračaja na Dunaji glede notranje politike nahajajo naši politiki uže v potovanji Nj. veličanstva v Petrograd. Zavoljo tega našim Magjarom preveliko prijateljstvo z Rusijo nij celo nič po godu. Deputacija, ki se iz Petrograda sprema, da čestita našemu kralju, ali prav za prav avstrijskemu cesarju k 25letnici predbitja po naših honvedih branjenega mesta Raba in na to sledečega podeljenja ruskega reda sv. Jurja, je velika demonstrativna politična igra za nas, katere gorjupost samo magjarsko srce očutiti more.

Govorica o odstopu našega honvedskega ministra Szendija, i o namerjavanej redukciji honvedske vojske ima baje celo realni temelj. Pozdravljenje, katero bo nadvojvoda Albrecht ruskemu carju od našega kralja v Varšavo nesel, tudi nič nij po volji našim Magjarom.

Odgodenje zakonske osnove o obligatoričnej civilnej poroki, katera vendar nič političnega v sebi nema, smatra se kot sramota za naš sabor, ki se je vladi udal, žugajoč z odstopom, ter je znamenje odvisnosti naše vlade od Dunaja. K vsemu temu pride kot pravi superlativ še to, da je minister Ghyzey rekel, da bo Ogerska samo onda v stanji posojilo 150 milijonov povrniti, če bo njena državna samostanost še kakih 4

ali 5 let trajala. Pomislite, minister Ghyzey je to rekel! Tedaj tudi on dvoji o trajnosti naše državne samostalnosti! Je-li čudo, da so postali naši politiki v očigled teh in takih dogodkov pessimisti najhujše baže?!

Volitve za srbski cerkveni kongres objavljajo se ravnokar brez vsake agitacije in brez vsakega hrupa. Srbska liberalna stranka zmaguje povsod s svojimi kandidati. Niti naša, niti hrvatska vlada ne mešate se v volitve. Izbor kandidatů liberalne stranke Budimskega vladike Stojkovića za patrijarha je toliko kot osiguran. Kandidat vladne in ob enem — klerikalne stranke Gruić ne bo niti deset glasov dobil. Sicer se bode pa v ponašanju vladnega peverjenika za otvorjenje kongresa Grueberja pokazalo, v koliko namerjava vojniška stranka na Dunaji tudi srbsko vprašanje kot orodje proti oholim Magjarom upotrebili.

Srbski listi hudujejo se čem dalje bolj na Hrvate. So pa res hrvatski zastopniki na našem saboru včasih vitezi prav žalostne podobe. Vse njihovo dejanje in nehanje more se s tem označiti, da nič ne naredi in nič ne pokvari. Opozicija jim spočituje, da gredo z vladno še huje skoz grm in strm nego Deakovci. Vlada jim pa zato niti hvale ne ve. Hrvatski zastopniki na našem saboru bi morali posredovati med Magjari in nemagjarskimi narodnostimi. To bi bila plemenita in zahvalna uloga za nje. S posredovanjem gotovo ne bi prijateljstvo naše vlade, za katero prijateljstvo se tolikanj boje, zaigrali, pri Srbih, Slovcih, Romanih zadobili bi pa veliko simpatij in privrženikov. Hrvatski zastopniki pa tega — nečejo. Naj jim bo!

Domače stvari.

— (K vprašanju nameščanja dežel. načelnika.) Knez L. Metternih je moral na nagloma vodstvo deželne vlade pustiti in je predvčeršnjem svoje poslove, vodstvo kranjske deželne vlade, izročil c. k. vladnemu svetovalcu vitezu Roth-u, kateri je, da si v prvi vrsti birokrat, vzakako zmožnejši in hladnokrvnejši. Metternih odide precej v Linc. Govorica, katera je med uradniškimi krogi razširjena, pravi, da še več mesecev ne bode deželni načelnik imenovan, ter se dalje kombinira, da na vse zadnje utegne še g. Roth postati definitivni c. k. deželni načelnik.

— (Kranjski deželni zbor) bode imel v prihodnji sesiji baje dve važni predlogi v posvetovanju. Vlada bode predložila zakonsko novelo k šolskim postavam; dežel. odbor pa zakonsko osnovo nove občinske postave!

— (Umrl) je predvčeršnjem duhovnik tukajšnje deželne bolnice J. Turek. Pokojni je v 19 letih, kar je v špitalu bil, okolo 7000 ljudi k sv. Krištofu na pokopališče spremlil in pokopal, — gotovo največ mej vsemi duhovniki te škofije.

— (Ljubljanski škof) je od dežel. vlade dobil izvršilne naredbe glede konfesionalnih postav. Ker je g. Vidmar v konfesionalnih rečeh mirnejši in pametnejši nego njegovi kaplanje, in ker se hoče na škofovskem sedeži še dokler je mogoče ohraniti, — se gotovo proti državi ne bo po robu stavljaj.

— (Imenovana) sta za davkarja na Kranjskem gg. J. Kren in A. Antončič.

— (V Voloski) v Primorju se je odprla — kakor nam višji telegrafski urad piše — 29. p. m. nova telegrafska štabija.

— (V Šoštanji) na Slovenskem Štajerskem se je 27. junija posojilnica odprla. Piše se nam, da je precej prvi dan bilo čez 2000 gld. vloženih, blizu 1000 gld. pa izposojenih. Na mesto g. notarja Rapoca, kateri se je zaradi mnogih svojih opravil, ravnateljstvu odpovedal, je g. Mihael Vošnjak posestnik v Šoštanji za ravnatelja izvoljen.

— (Iz Slovenske Bistrice) na Slov. Štajerskem se nam piše 30. junija: Vsak dan vidimo črne oblake na obnebi in slišimo od hudour, katere so v sosednjih okrajih uže hudo škodo napravile. V Konjicah, Oplotnici, Framu, Slivnici, pri Mariboru in na ptujskem polji se je vsipala debela toča in na mnogih krajih vse pobila na polji in v vinogradih. V naši okolici smo zdaj še srečni bili, pa kdo ve, kaj še bode.

— (Od Svibnjega pod Kumom) se nam piše 20. junija: Letos nam dela vreme sitnost, ko sušimo mrvo, katere je menje, nego lansko leto. Žito in trta nam še dokaj lepo kaže. Fižol in „rožni krompir“ sta se dolgo obotavljala. Ta novi najslastnejši korun pa si zdaj prav vrlo pomaga in smo ga uže osuli. Jabelk, hrušek in orehov ne bode toda črešplje so tako polne da se drevje uže zdaj vesi. Skušali smo tukaj zasaditi žlahtne trsne sadeže, katere smo dobili iz Ljutomer. Tedaj upamo da čez 5 let bodemo uže pili žlahtni rizlec, šipon, mušico itd. kakoršnega pridelavajo Ljutomerčani. Mlatilnico na cveke bi tukaj živo potrebovali, kajti vse gre v jamo ali pa v fabriko, delavcev za polje pa nij.

— (Vražja.) Od Velike Nedelje na slov. Štajerskem se nam piše: Kako babje in vražjeverni so še nekateri ljudje, to priča sledeča dogodka. V petek 26. junija ob 10. uri predpoldnem slišim pri sosedu prase cviliti. Ko ne neha cviliti, mislim da se je kaka nesreča prigodila. Grem gledat iz hiše pa kaj vidim!? Fant kakih 17 let star koplje jamo pred svinjskim hlevom, pred pragom ter živo prase zakaplje, zraven pa strašno kolne. Slednjič še izgovori besede: „Zdaj vrág ravno tako dela s tistim človekom, kak je toto prase delalo!“ — Mislili so namreč pri tej hiši na vražjo vero da je nekdo njihovim prašičem učinil, t. j. zacopral ali začaral, da so hirali in slabeli ter crkali, za to je enega živega moral zakopati, da bi „prokletega človeka vrág vzela.“

— V obče imajo tukaj ljudje vražjevero globoko vkoreninjeno. Druge babe pa, ako kdo svinjam „včini“, najbolj mršavo prase živo sežgó, da bi tako od ostalih bolezní odvrgle. Nekatero babe od beračev — uši jemljejo, ter jih živini med kruhom pojedijo, da rajši jedo. Druge imajo na cesti najdeno konjsko podkovo v koritu pribito, da se svinje bolj redijo! Farovška kuharica včasih družini cvetlic, ki jih s križev na pokopališči nabere, med juho skuha, da ne bi preveč pojeli. O luč in pamet kje ste?

— (Pri Gutenbergovi slavnosti) katero so v nedeljo praznovali vsi ljubljanski tiskarji, govoril se je sledeči slovenski govor: „Prestavimo se v mislih obilih 400 let, v srednji vek nazaj, ko se je po svetu širilo samo še toliko knjig ter z njimi samo še toliko vednosti in znanja, kar so ga mogli podajati menih, v mračnih celicah trudovito

spisanega na kože, nalašč za to ustrojene. Kako vse drugače je tedaj bilo po Evropi! Jediní uka žejni bogatini so si mogli ob dragih troških pribaviti kako knjigo, katerih se v denašnjih časih natisne v enem dnevi toliko, kolikor se jih je tedaj moglo v več letih prepisati. Kako skopo je v tistih časih teklen studenec omike in napredka! Večina sveta je hodila v debelej nevednosti od rojstva do groba. Najgroznejših praznih ver je bila zemlja vsa polna! Kako ne bi, ker nij bilo še načina, s katerim bi se bila ta debela megla dala pregnati! Nij bilo knjig, katere zdaj po vseh mestih izobraženih narodov polnijo cele velike prodalnice in tudi cele semnje; nij bilo novin, katerih zdaj v Evropi na tisoče na svet pride, samo v enem dnevi ter katere zategadelj kakor blisk po zemlji razglašajo vse važne dogodke, vse slavne napredke človeškega duha. Takrat so res bile vse drugačne razmere mej ljudmi in državami! — A prišel je na svet velik génij, in ta génij je prestvaril zemljo. V kar so ljudje pred njim potrebovali po sto in sto, da, po tisoč let, to se z njegovo umotvorino, s tiskarstvom, vrši v mnogo krajšem časi, ter čem bolj se v tem ali v tem narodu širi in dovršuje umetelnost, katero je svetu poklonil ta veleumni mož, tem hitreje se pomiče napredek, znanstvo in omika, tem spešneje beži nevednost in surovost. Nebesk je dar, katerega je človeštvo prejelo od tega izvoljenega duha, od Ivana Gutenberga, in zato se ga tudi hvaležno opominja, čuteč, da mu je na duševnem obnebi prižgal novo solnce, solnce razširnega znanstva, solnce napredka po vseh oddelkih človeške delavnosti, čuteč, da on mu je drugi Mozes, ki je s pálico svojega uma žejnemu svetu odprl živ studenec, ki ne usahne, dokler se bode naša zemlja po svojih zdanih potih v zraku nosila. — Gospoda moja! mi si štejejo v ponosno čast, da smo nasledniki Gutenbergove umetelnosti, da smo njegovi učenci, in zato smo se denes tukaj zbrali, da tudi letos, kakor zdaj zadnje čase uže vsako leto, godujemo veseli spomin tega k najslavnejšim pozemeljskim sinovom, štete-ga nesmrtnega ustanovitelja našega stanu. — Njegovo ime je zgodovina z neizbrisnimi črtami zapisala v svoje liste; njegov spomin sluje od izhoda do zahoda; njegova iznajdba cvete na zemlji, kakor nobena druga, povzdiguje se od dneva. Gospoda slavna! povzdiguje in širi naj se Gutenbergova in za njim tudi naša umetelnost do veka, dokler z obraza naše zemlje ne izgine vsa temota, vsa surovost; dokler ne bodo narode mej soboj bratje enake izobraženosti, enacega blagočutja!“

Tržna poročila.

— Iz Dunaja 27. jun. Od vseh strani se poroča, da setve izvrstno kažejo, tedaj nij čuda, da žitne cene padajo, kajti kdor ima večjo zalogo žita, bi se je rad iznebil. Že se delajo kupčije na novo žito s precej nižjimi cenami. Denes so posebno pšenične in koruzne cene tako padale, da je za nekaj časa vsa kupčija ustavljena bila. Pšenične se je le 20.000 vaganov prodalo za 60 do 80 kr. ceneješe, kakor zadnjo soboto. Cene so bile po kvaliteti različne, valaška po 5 gl. 75 kr., banaška po 7 gl. 25 kr. cent. Za novo pšenico se je kupčevalo po 6 gl. 80 kr. Rži se je malo prodalo, cena za 20 kr. nižja po 4 gl. 50 kr. do 4 gold. 95 kr. vagan; ječmen je brez kupčije,

cena po 3 gl. 80 kr., novi po 3 gl. 30 kr.;
koruza je po 4 gl. 70 kr.

— Iz Pešte 28. jun. Vreme je ugodno,
upanje naših gospodarjev na dobro žitno
letino vedno večje in lahko že zdaj rečem,
da bode žetev dala v največ krajih prav
dosti zrna. Celó od zimskih setev si upamo
več pridelka, kakor se je bilo še konci maja
nadejati; poletne setve pa so povsod lepe
videti. Vreme je precej toplo, tudi dežja
dovolj, samo da nevihte in toče kakor vsako
leto tudi letos tu pa tam škodo delajo. Že-
tev se utegne še le sredi meseca julija za-
četi, če ne nastane hujša vročina. Repicase
uže mlati; dosti je ne bode, a v kvaliteti
je tem lepša.

Žita se zdaj dosti pravaža, ker bi se
je lastniki še pred novim žitom radi znebili;
cena pšenice se je začetkom tedna za 30 kr.
znižala, a kupcem se je to premalo zdelo
in koncem tedna je cena res za 50 do 60
kr. padla. Pšenice se je blizu 50.000
centov prodalo. Kupci na termin, to je za
novo žito, katero se ima oddati avgusta ali
septembra se pogodijo z 6 gl. 15 kr. do
6 gl. 30 kr. za cent. — Rži se je samo
2000 vaganov spečalo po 4 gl. 10 do 4 gl.
30 kr. Ječmena je še malo v zalogah ter
se plačuje po 3 gl. 70 kr. do 3 gl. 80 kr.
vagan. Koruze pa se je dosti pravažalo,
a malo prodalo po 4 gl. 25 kr. do 4 gold.
30 kr. cent. Za termin juli-avgust se je za
banatsko koruzo obljubilo 4 gl. 40 kr., za
valaško pa 4 gl. 25 kr. Tudi cena ovsa
pada in se zdaj dobi oves po 2 gl. 80 kr.;
v terminu pa za jesen so se sklenile kupčije
po 1 gl. 98 kr. vagan.

V isti razmere padajo cene za moko
in mlinarji je le težko spečajo. — Sejm za
volno se je včeraj začel. Cene so jako
različne; ordinarna volna je po 82 do 100
gl., lepo oprana fina po 145 do 180 gold.
cent. — Svinjska mast je po 41 da 42
gl., špeh po 38 do 39 gl., loj po 25 do
26 gl.; slive so po 15 gl., venštajn
po 27 do 33 gold. cent. — Fežol se dobi
po 5 gl. 25 kr. do 6 gl., prosena kaša po
8 gl. 30 kr. cent.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka
in brez stroškov po izvrstni
Revalesscière du Barry

v Londonu.

Odstranjenje vseh bolezni brez leka in stroškov
z izvrstno zdravilno hrano Revalesscière du Barry iz
Londona, katera pri odraslih in otrokih svoje stro-
ške 50krat v drugih sredstvih prihrani.

Izpisek iz 75.000 ozdravljenj bolezni v želodci,
v živcih, v drobu, v prsih, na pljučah, v grlu, v duš-

njaku, na žlezah, na ledvicah in v mehurju — od
kajih se na zahtevanje posnetki zastoj in franko
dopostljejo:

Spričevalo št. 64.210.

V Napolji, 17. aprila 1862.

Moj gospod! Vsled bolezni na jetrah sem bi-
val sedem let v strašnem stanu sušenja in vsakovrst-
nega trpljenja. Nijsem bil v stanu ne čitati niti pi-
sati; moji živci so se tresli po celem životu, slaba
prebavljivost, vedna nespečnost in imel sem zmirom
razburjene živce, da nijsem nikjer našel miru, pri
tem sem bil tudi silno otožen. Mnogo zdravnikov
je svojo umetnost poskušalo, a ne da bi moje trpljenje
olajšali. V popolni obupnosti sem Vašo Revalesscière
poskusil in zdaj, odkar sem jo tri mesece užival, se
zahvaljujem ljubemu Bogu. Revalesscière zasluži naj-
večo hvalo, ona me je popolnem zopet ozdravila,
tako, da morem svoje družbinsko stališče zopet zav-
zimat. Z iskreno hvaležnostjo in popolnim spoštovanjem
Marquise de Bréhan.

Spričevalo št. 65.810.

Neufchateau (Vogesen),
23. dec. 1862.

Moja hči, 17 let stara, je trpela vsled pomanj-
kanja svojih pravil na strašni razburjenosti živcev,
imenovani sv. Vidov ples, in vsi zdravniki so dvo-
mili na mogočosti kakšne pomoči. Od tega časa sem
ji po nasvetu prijatelja, Revalesscière dajal, in ta iz-
vrstna hrana jo je na začudenje vseh, kateri trpečo
poznajo, popolnem ozdravila. To ozdravljenje je tu
veliko pozornost vzbudilo in mnogo zdravnikov, ki
so to bolezen za neozdravljivo proglasili, se zdaj čudi,
mojo hčer močno, čvrsto in popolnem zdravo videti.

Martin, Officiere
Comptable en retraite.

Tečaj kot meso, prihrani Revalesscière pri
odraščanih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravlja.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr.,
1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 fun-
tov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.,
— Revalesscière-Biscuiten v pušicah 4 2 gold. 50 kr.
in 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu
in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold.
50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas
10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.
— Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Du-
naji, Wallfischgasse št. 3, v Ljubljani Ed.
Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Sas-
braku Diechti & Frank, v Celovcu P. Birn-
bacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru
F. Koletnik & M. Merič, v Meranu J. B.
Stoekhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih le-
karnih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja du-
najska hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povzetjih.

Samo za

(157—4)

27 krajc.

vatel, kos ali par se pod najstrogejšo garancijo
za najboljšo in pravo blago en gros et en detail oddaja:

Blago iz ovčje volne,

najfinejše in najmodernejše v vseh barvah, gladko,
progasto ali škotko, in sicer: luster, barège,
grenadin, gaziers, rips, mozambique, jaco-
nats, kosmanoski percaill, batist, brillante
enobarven ali muštran (prava barva garantirana),
creton (turšk za spalne suknje), rumburško, holand-
sko ali nepripravljeno sileško platno, cicasti ali
čipkasti zastori, atlas-gradl, posteljna priprava, plat-

neno-damastaste brisalke in serviete, gradl za žim-
nice in sofe, chiffon $\frac{3}{4}$ in $\frac{1}{4}$ širok, nanking, židane
zavratnice, nogovice, žakeljčki za noge, rokovice,
platnene in batistaste rute in še veliko tisoč drugih
predmetov edino in samo v kot solidni in resno znani

prvi in največji

**27 krajoarski
Dvorani za blago,**

Dunaj, Kärntnerstrasse šte. 34,

(poslopje meščanskega špitala).

Pošiljatve po povzetnici urno in vestno. — Zapiski
o muštrih in blagu gratis in franko.

Pollak-ova na novo odprta 27 krajc.

**Univerzalna dvorana za blago
Dunaj,
Mariahilferstrasse 1.**

Tam se pod najstrogejšo garancijo za najboljšo
in pravo blago en gros et en detail oddaja:

Blago iz ovčje volne,

najfinejše in najmodernejše v vseh barvah, gladko,
progasto ali škotko, in sicer: luster, barège,
grenadin, gaziers, rips, mozambique, jaco-
nats, kosmanoski percaill, batist, brillante
enobarven ali muštran (prava barva garantirana),
creton (turšk za spalne suknje), rumburško, holand-
sko ali nepripravljeno sileško platno, cicasti ali
čipkasti zastori, atlas-gradl, posteljna priprava, plat-
neno-damastaste brisalke in serviete, gradl za žim-
nice in sofe, chiffon $\frac{3}{4}$ in $\frac{1}{4}$ širok, nanking, židane
zavratnice, nogovice, žakeljčki za noge, rokovice,
platnene in batistaste rute in še veliko tisoč drugih
predmetov. (158—4)

Vse le po 27 krajc.

vatel, kos ali par.

Pošiljatve po povzetnici urno in vestno. — Zapiski
o muštrih in blagu gratis in franko.

Dunajska borza 1. julija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	69 gld.	45 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	60
1860 drž. posojilo	109	75
Akcije narodne banke	963	—
Kreditne akcije	219	—
London	111	65
Napol.	8	93
C. k. cekini	—	—
Srebro	105	60

Tuji.

30. junija:

Evropa: Stobian iz Grada. — Zwik iz Dunaja. — Nasa, Cadamuro z
gospo, iz Trsta. — pl. Urbanitzki iz Celovca. Oto Rigele, nadlejtant iz Prevoje.
Pri Slonu: Hans, oficir pri marini iz Pole. — Valenčič iz Bistrice.
— Golobič iz Cerkljega. — Hoffman iz Kočevja. — Deutsch iz Zagreba. —
Thiel iz Reichenberga. — Klein iz Frankfurta. — Svetec, c. kr. notar iz Li-
tije. — grofica Auersperg, z rodbino in služabniki iz Polhovega grada. —
Witz iz Lvova. — pl. Bernstein Ernestina, c. kr. štabskega zdravnika soproga
z Dunaja.

Patentirana

ročna mašina za mlatiti
ležeče in vozne vlečke.

Vlačilna mlatilna mašina
s snaženjem in brez
za 1, 2, 3, 4 konje
ponuja z garancijo

fabrika za mlatilne mašine
Umrath & Comp.
v Pragi.

Katalogi s podobami, cenami itd.
se pošljejo, ako kdo želi.

Dobri agenti
(167—1) se iščejo.

Zahvala.

Za izkazano srčno udeležo-
vanje, kakor tudi mnogo častilno
sprejstvo do groba ljubljene-
ga očeta, oziroma tasta in deda gosp.

Florijana Cerniča,

c. kr. penz. fin. resp.,

(enega najstarejših veteranov), ki
je 26. t. m. v 83. letu svoje sta-
rosti umrl, čutimo se dolžne, vsem
prijateljem in znanecem, kakor
tudi za vojaško odlikovanje naj-
iskrenejšo zahvalo izreči.

Novomesto, 30. jun. 1874.

(170) Žalujoči ostali.

Posojilnica v Šoštanji

Registrovana zadruga z neomejenim po-
roštvom

se je 28. junija t. l. v Šoštanji odprla.

Posojilnica v Šoštanji se je na podlogi postave od
9. aprila 1873 ustanovila kakor **hranilnična in posojilnična**
zadruga. Vsi zadrugniki prevzamejo skupno in neomejeno
poročstvo za posojilnico.

Posojilnica sprejme denarje kakor vsaka druga hra-
nilnica in plača vložiteljem 6% obresti, posojuje pa proti
menjicam ali dolžnim pismom na tri do šest mesecev manjše in
večje zneske na obresti, katere je ravnateljstvo za zdaj na 9%
odločilo.

Dokler posojilnica nij registrirana, so po §. 8. postave
od 9. aprila 1874 ustanovniki poroki za zadrugo delovanje.

Posojilnica je vsako nedeljo od 9. do 12. ure dopoludne
odprta, ter ima svojo pisarnico v Šoštanji na rotovži.

Šoštanj, 1. julija 1874.

(169—1)

Ravnateljstvo posojilnice v Šoštanji.